

JUSSI JALONEN

AYN RAND

Kapitalismin
valtiatar

Gaudemus

Copyright © 2019 Tekijä & Gaudeamus

Gaudeamus Oy
www.gaudeamus.fi

Kansi: Pekka Krankka

KL 99, 98.312 • UDK 929, 970

ISBN 978-952-345-028-8

Painopaikka: Tallinna Raamatutrükikoja OÜ, Tallinna 2019

SISÄLLYS

AYN RAND JA HÄNEN MAAILMANSA	7
Käykää peremmälle, Miss Rand.	7
Kapitalismin lähteet ja tutkimus	13
SIIRTOLAISENA AMERIKASSA	19
Amerikkalaisuuden oppitunnit	19
”Tunne elämästä” ja ”rationaalinen patriotismi”	25
Vapaus ja valkoinen Amerikka	33
MATKA HALKI YHDYSVALTAIN OIKEISTON	49
Mies, joka hävisi maansa puolesta.	49
”Kirkas, militantti ja päättäväinen”	53
Goldwater ja nuoret amerikkalaiset	69
Reagan, moraalinen enemmistö ja Randin viimeiset vuodet	79
UNELMA SANKARILLISESTA MIEHISYYDESTÄ	85
Murhamies ja sankari-ihanne	85
”Kädet, jotka mursivat graniittia”	91
Sankarillisen miehisyyden kriisi	103
”KUN MAAILMA JÄRKKYI” 1900-LUVUN ROMAANINA.	116
Epookki ja eskatologia.	116
”Täällä puhuu John Galt”	127
Rand, Orwell ja dystopian rakennuspuut.	137
TAISTELU INTELLEKTUELLINA JA ANTI-INTELLEKTUELLINA	146
Älymystön petos ja uudet intellektuellit	146

Filosofian avohakkuut	149
Uuden älymystön kiirastuli	155
Mielen kidutuskammiot	164
KAPITALISMIN ETIIKKA	168
”Historian rohkein ihmisluokka”	168
Haave pääoman ja työn vapaudesta.	176
Loputon, kullanhohteinen talouskasvu	186
Kuluttajansuojan ja ympäristön tyrannia	193
KAPITALISMI, KOMMUNISMI JA KYLMÄ SOTA	199
Laulu Venäjältä.	199
Ydinaseet, <i>laissez-faire</i> ja isolationismi	210
Kapitalistinen ammattiarmeija	224
VALTIATTAREN PERILLISET	232
Inspiraatio ja lyömäase	232
Verokapinallisia ja yksilönpalvoja	237
Fed, ”oikeiston hipit” ja läntisen maailman puolustajat	247
Atlaksen aika? Vuoden 2008 finanssikriisi	255
POPULAARIKULTTUURIN VALTAKUNTA	268
Pulp-libertarismi	268
Kosmos, kulttiyhteisöt ja Cypherpunk	277
Tämän päivän Tom Sawyer	284
Parodia ja ikonisuus	289
AYN RAND JA SUOMI	294
LOPPULAUSE: AYN RANDIN TILINPÄÄTÖS	304
VIITTEET	313
LÄHTEET JA KIRJALLISUUS	339
HAKEMISTO	372